

Stadsbyggnadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till gatu- och samhällsmiljönämnden

Datum:
2021-11-30

Diarienummer:
GSN-2022-00148

Handläggare:
Christer Åkerlund

Svar på motion om bilfria söndagar från Lovisa Johansson (FI) och Stina Jansson (FI)

Förslag till beslut

Gatu- och samhällsmiljönämnden föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Ärendet

Lovisa Johansson (FI) och Stina Jansson (FI) föreslår i en motion väckt 31 maj 2021 att berörda nämnder får i uppdrag att påbörja arbetet med bilfria söndagar i Uppsalas innerstad.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsbyggnadsförvaltningen och kommunledningskontoret. Perspektiven för barn, jämställdhet och näringsliv bedöms inte vara relevanta i detta ärende.

Föredragning

Gatu- och samhällsmiljönämnden instämmer till viss del med de i motionen framförda motiven. Nämndens inriktning är att öka tillgängligheten för cykel och gångtrafik generellt i kommunen, i synnerhet i stadskärnan. Genom att skapa bättre förutsättningar generellt sett att röra sig som fotgängare, cyklist och kollektivtrafiksresenär, i och till stadskärnan, minskar trängseln då dessa trafikantlag tar mindre plats än motorfordonstrafiken samtidigt som det ger mer rörelse och stadsliv för fler.

Hur arbetet bedrivs beskrivs i kommunens handlingsplan för mobilitet och trafik. Handlingsplanen har fokus på hela kommunen, jämställdhet, näringsliv, tillgänglighet för personer med funktionsvariationer, barn och äldre. Målet är att andelen cykeltrafik i

Uppsala tätort ska öka från 40 procent år 2015 till 55 procent år 2030 och att motortrafiken ska minska från 32 procent till 17 procent under samma tidsperiod.

Kommunen arbetar med att minska bilismens påverkan i kommunen, i synnerhet i de centrala delarna av staden. Målet är att minska bilismens påverkan på miljön under alla dagar till förmån för kollektivtrafik, cykeltrafik, gångtrafik och för de transporter som behövs för näringslivets behov. Med minskad andel biltrafik gynnas också ett levande stadsliv med bättre möjligheter för vistelse i stadskärnan.

Transportbehovet och människors behov av att förflytta sig skiljer sig inte avsevärt mellan söndagar och andra dagar. Kommunens generella arbete med att förändra normer, vanor kring resval och att underlätta och skapa mer utrymme för fler människor att röra sig som fotgängare, cyklist eller kollektivtrafiksresenär bedöms ha större effekt än införande av bilfria söndagar.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i ärendet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 30 november 2021
- Bilaga, Motion om bilfria söndagar från Lovisa Johansson (FI) och Stina Jansson (FI)

Stadsbyggnadsförvaltningen

Anna Axelsson
Biträdande stadsbyggnadsdirektör

Motion: bilfria söndagar

Uppsala brottas med en mängd problem kopplade till massbilism. Vi har dålig luftkvalité, trängsel och köer, olyckor och otrygg trafikmiljö och en biltrafik som tar upp en oproportionerligt stor del av den centrala ytan. Enligt den regionala årliga uppföljningen av Uppsala läns uppfyllelse av Sveriges miljömål så misslyckas länet att nå merparten av målen, bland annat målet om frisk luft. Kommunens mål är att minska biltrafiken i Uppsalas innerstad, och vi anser att det kan ske först när våra invånare på allvar har sett hur en stadskärna utan biltrafik kan fungera och upplevas.

Feministiskt initiativ vill att Uppsala ska vara en attraktiv kommun för de människor som bor och verkar här, men också för turister och besökare. Ett sätt att få till detta är att införa bilfria söndagar i Uppsalas stadskärna, vilket skapar helt nya möjligheter för användning av gemensamma utrymmen.

Minskad bilism bidrar inte bara till förbättrad luftkvalitet och minskat buller utan frigör också utrymme till de människor som rör sig i kommunen samt gör det möjligt att uppleva kommunen på ett helt nytt sätt. Ytorna som blir fria kan användas till hälsofrämjande aktiviteter, kulturarrangemang och mycket mer. Vi vet också att besökare attraheras av bilfria områden.

Att införa bilfria söndagar i innerstaden ska inte ses som en klimatåtgärd i sig, utan syftet är att förändra normer kring bil- och stadsanvändning och göra kommunen tillgänglig för alla. Förslaget innebär att all privatbilism förbjuds denna dag och att gatuparkering inte är tillgänglig. Bilfria söndagar innefattar alla söndagar året om. Att stänga av delar av innerstaden för privatbilism kan göras med skyltning samt informationsmaterial.

Vi lämnar detaljer till berörda nämnder för implementering, men vi menar att de bilfria söndagarna inte ska påverka kollektivtrafiken och blåljustrafik, färdtjänst, samt fordon med parkeringstillstånd för rörelsehindrade personer. Yrkestrafik omfattande jourverksamhet, exempelvis hissreparatören och VA-tekniker, är också undantagna och ges tillträde till de bilfria områdena. Förutom bilar, ser vi att även t.ex. motorcyklar och mopeder ej bör ges tillträde, medan däremot elcyklar och så kallade elsparkcyklar inte påverkas.

Vi ser att processen bör ske med väl utförda dialoger med invånare, handlare och andra verksamma i innerstaden. Vi ser som rimligt att besöksparkeringar i dessa ej är tillgängliga, men att de med fasta platser ges undantag för att föra in/ut bilar till sina P-platser.

Kostnaden för bilfria söndagar menar vi bör vara så låga att de kan tas inom befintlig ram för de nämnder som berörs. Vi ser kostnader för skyltning, informationsmaterial, samt minskade intäkter för parkeringsavgifter.

Globalt är bilfria dagar vanligt förekommande och avstängningar av trafik sker bland annat i Paris, Bogota och London. Det finns olika typer av införanden, men avstängningarna innebär vanligtvis att privatbilism begränsas och att gatuparkering inte är tillgänglig.

Tålga eller så kallat resilienta kommuner kommer allt högre upp på agendan globalt. En viktig aspekt i dessa är kommuner som ger människor möjlighet till mental återhämtning i form av grönska och avsaknad av trafikbuller. Vi vill att Uppsala är ledande i den utvecklingen - och att en dag i veckan få uppleva en innerstad utan privatbilism är ett bra steg på den vägen.

Med anledning av detta yrkar vi att:

- Berörda nämnder får i uppdrag att påbörja arbetet med bilfria söndagar i Uppsalas innerstad

Lovisa Johansson (F!)

Stina Jansson (F!)